

Tapio Kari / aba

8.8.2012

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto
PL 28
00023 Valtioneuvosto

027
Viite: Lausuntopyyntö VM001:00/2012; 21.6.2012

Lausunto hallituksen esityksestä laeiksi verotusmenettelystä annetun lain, työturvallisuuslain sekä veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annetun lain muuttamisesta

Ilmoitusvelvollisuuksien täyttäminen

Rakennusteollisuus RT ry pitää tärkeänä, että ilmoitusvelvollisuus tulee täytetyksi mahdollisimman kattavasti. Sen tarkoituksena on antaa verottajalle tietoja yritysten ja työntekijöiden toiminnasta verovalvontaa varten ja lisätä talousrikollisten kiinnijäämisriskiä.

Ehdotusluonnoksen perusteluosassa ei ole esitetty, miten verottaja saa tietää ne työmaat ja tilaajat, joilta ilmoituksia pitäisi tulla. Ellei verottajalla ole mahdollisuutta kontrolloida, onko ilmoituksia tullut sieltä mistä pitäisikin, on olemassa vaara, että lainkuuliaiset uhraavat aikaansa ilmoitusten tekemiseen ja viranomaisten selvityspyyntöihin vastaamiseen, mutta rikolliset eivät ilmoita, eivät joudu vastaamaan selvityspyyntöihin, eivätkä jää kiinni.

Työntekijätietojen ilmoitusmenettely

Rakennusteollisuus RT pitää oikeana työntekijätietojen ilmoitusvelvollisuuden rajaamista koskemaan yhteisellä rakennustyömaalla työskenteleviä henkilöitä. On tärkeätä, että ilmoitusvelvollisuus koskee samoja henkilöitä, joiden on työturvallisuuslain 52 a pykälän perusteella pidettävä näkyvillä veronumeron sisältävää henkilötunnistetta ja joista päätoiteuttajan on pidettävä ehdotetun uuden työturvallisuuslain 52 b pykälän mukaista henkilöluetteloa.

Tiedonantovelvollisuuksien laajentaminen rakennusallalla nyt ehdotetulla tavalla tulee lisäämään yritysten hallinnollista taakkaa. Mikäli ilmoitusvelvollisuus rajattaisiin jollain muulla tavalla, tulisi yritysten hallinnollinen taakka kasvamaan merkittävästi lisää.

Rakennusteollisuus RT on rakennusalan veronumeron käyttöönottamisesta lähtien pitänyt tärkeänä, että ilmoitettaessa työntekijätietoja verottajalle henkilön yksilöinti tapahtuu veronumeron perusteella. Päätoiteuttajalla on kattavat tiedot omista työntekijöistään, mutta muita työntekijöitä koskevat tiedot hän joutuu keräämään muilta työnantajilta. Päätoiteuttajan omien työntekijöiden yksilöinti voi luonnollisesti tapahtua henkilötunnuksen avulla. Muiden työntekijöiden osalta sen pitäisi olla mahdollista pelkällä veronume-

rolla. Nyt lakiesitysluonnos lähtee siitä, että yksilöinti ei ole mahdollista pelkästään veronumerolla, vaan lisäksi vaaditaan syntymäaika. On erittäin valitettavaa, että veronumerorekisterin puutteellisuuden vuoksi veronumerorekisterissä jo olevia tietoja joudutaan työmailla keräämään uudelleen.

Yritysten hallinnollisen taakan välttämiseksi henkilön yksilöimisen tulisi tapahtua yhdellä tiedolla eli veronumeron avulla.

Urakkatietojen ilmoittamismenettely

Urakkatietojen ilmoittamisvelvollisuuden rajaamista yhteisillä rakennustyömailla suoritettuihin rakentamispalveluihin Rakennusteollisuus RT ei pidä järkevänä hallituksen esitysluonnoksessa mainituilla perusteilla.

Luonnoksessa verotusmenettelylain 15 c §:ssä on tilaajan tiedonantovelvollisuus määriteltä koskemaan niiden yritysten tietoja, jotka suorittavat tilaajalle arvonlisäverolaissa tarkoitettua rakentamispalvelua taikka rakennustelineiden pystytys- tai purkutyötä.

Rakentamispalvelut on määriteltä arvonlisäverolain 31 §:n 3 momentissa. Sen mukaan rakentamispalveluja ovat:

- 1) kiinteistöön kohdistuva rakennus- ja korjaustyö sekä työn yhteydessä asennetun tavarain luovuttaminen;
- 2) edellä 1 kohdassa tarkoitettuun työhön liittyvä suunnittelu, valvonta ja muu niihin verrattava palvelu.

Tiedonantovelvollisuutta ei ole tarkoituksenmukaista laajentaa suunnitteluun, valvontaan tai niihin verrattaviin palveluihin, joten ehdotettua 15 c §:n tekstiä tulee muuttaa niin, että tiedonantovelvollisuus on vain 1)-kohdan rakentamispalveluista sekä rakennustelineiden pystytys- ja purkutöistä.

Lisäksi ehdotettua perustelutekstiä on muutettava siltä osin (s. 6-7) kun siinä viitataan mahdollisuuteen tukeutua siihen, onko työstä laskutettu käännetyn arvonlisäverovelvollisuuden piiriin kuuluvana työnä. Tiedonantovelvollisuus pitää asettaa myös lopulliselle tilaajalle, vaikka siihen ei enää sovelletaisikaan käännettyä arvonlisäverovelvollisuutta. Näin esimerkiksi asuntoyhtiöt tulisivat tiedonantovelvollisuuden piiriin.

Luonnollisen henkilön tiedonantovelvollisuus

Rakennusteollisuus RT pitää tärkeänä, että myös rakennusalan töitä tilaavat luonnolliset henkilöt osallistuvat harmaan talouden torjuntaan ilmoittamalla verottajalle tarvittavat tiedot sekä työmaallaan työskennelleistä työntekijöistä että yrityksistä ja niille maksettavista palkoista tai muista korvauksista.

Luettelo työmaalla työskentelevistä

Käytännössä jo nyt merkittävillä työmailla pidetään työmaalla työskentelevistä henkilöistä ns. kulkulupaluetteloja, johon merkitään tietyt tiedot kaikista työmaalla työskentelevistä henkilöistä. Lakiesitysluonnoksessa määriteltä luettelon tietosisältö ei poikkea jo nyt pidettävien luetteloiden tietosisällöstä.

Työntekijän vastuu henkilötunnisteen väärinkäytöstä

Kuvallisessa henkilötunnisteessa on oltava henkilön nimi, työnantaja ja veronumero. On täysin kohtuullista, että työntekijä itse huolehtii siitä, että nämä neljä tietoa ovat oikein.

On myös kohtuullista, että huolehtimisvelvollisuuden täyttämiseksi on olemassa muitakin kuin työnantajan käytössä olevia sanktioita.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Suurin osa työmailla tapahtuvasta valvonnasta on Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueen tarkastajien tehtävänä. Nyt esitettyjen tiedonantovelvoitteiden avulla verottaja tulee saamaan paljon enemmän tietoa kuin aikaisemmin. Valvonnan kannalta olisi erittäin tärkeää, että verottaja tiedottaisi työsuojelutarkastajille, mille työmaille tarkastuskäyntejä tulisi suunnata ja vastaavasti työsuojelutarkastajat ilmoittaisivat verottajalle havainnoistaan työmaakäynneillä.

On purettava kaikki byrokraattiset esteet, jotka estävät joko AVI:n tarkastajien tai verottajan mahdollisuuden luovuttaa tai vastaanottaa toiselta viranomaiselta tietoja, joilla pystyttäisiin tehokkaasti käyttämään esitetyn lainsäädännön perusteella annettuja tietoja. Lisäksi viranomaisten toimintatapoja tulee muuttaa niin, että viranomaisyhteistyö on helppoa ja tehokasta.

Voimaantulo

Rakennusteollisuus RT esittää, että myös työturvallisuuslain muutokset tulisivat voimaan 1.10.2013 samanaikaisesti työntekijätietojen ja urakkatietojen ilmoittamista koskevien lakimuutosten kanssa.

Lakipaketissa esitetyn kaltainen ilmoitus- ja luettelointimenettely edellyttää sähköisten järjestelmien luomista niin, että tiedot kerätään alihankkijoilta ja ne siirtyvät automaattisesti henkilöluetteloihin, jotka työmailla tarkastetaan. Samalla kun tieto alihankkijalta saadaan järjestelmä tarkistaa ovatko kaikki henkilöt merkityt veronumerorekisteriin. Tämän jälkeen sama järjestelmä hoitaa myös ilmoittamisen automaattisesti.

Tällaisen kattavan järjestelmän rakentaminen on jo aloitettu, mutta sen saaminen valmiiksi vuoden vaihteeseen mennessä on liian kunnianhimoinen tavoite, varsinkin kun järjestelmän toimivuus edellyttää, että järjestelmän ja verohallinnon tietojärjestelmien rajapinta toimii.

Rakennusteollisuus RT ry

Tarmo Pipatti
toimitusjohtaja